



Pou de glaç de can Donadéu

Sant Fost de Campsentelles

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Can Donadéu

Coordenades:

Latitud: 41.505660759504
Longitud: 2.2110950946808
UTM Est (X): 434162
UTM Nord (Y): 4595193

Classificació

Número de fitxa: 08209 - 15
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern
Segle: XVI-XVII
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: La vegetació ha cobert bona part de les estructures annexes. Es troba sense manteniment i la proximitat de la pista forestal fa perillar l'estabilitat del pou.
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: 14970-I, Acord Ple Ajuntament
Data aprovació: dj., 06/05/2021 - 12:00
Número inventari: IPA núm. 29447
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08208A016000880000OS
Fitxes associades:

Descripció

El pou de glaç de Can Donadéu, antigament conegut com a pou d'Elias, es troba situat molt a prop del Besòs i, per tant, del Camí Ral que comunicava amb Barcelona, al costat del torrent homònim i de la masia de Can Donadéu.

Es tracta d'un conjunt d'edificacions i estructures construïdes entre finals del segle XVI i principis del segle XVII pels monjos de la Cartoixa de Montalegre, destinades a la fabricació de gel per abastir, principalment, la ciutat de Barcelona. La construcció principal és un gran dipòsit semisoterrat, de planta circular, de 14 m de diàmetre i rematada per una cúpula semiesfèrica, de maons amb nervadures de reforç. L'alçada total de la construcció és de 21 m amb un volum interior de 2.617 m³.

Al costat nord-oest del pou hi ha una torre adossada, de planta rectangular i quatre pisos d'alçada que servia per carregar i descarregar el pou a mesura que s'anava omplint o buidant. Una escala interior comunicava els diferents nivells del pou mitjançant unes obertures de 1,5 m d'alçada per 0,7 m d'amplada.

De la base del dipòsit hi surt una canalització de maons, amb coberta de mitja canya, que servia per desaiugar els regalims del gel fos. Només se'n conserven uns pocs metres, ja que l'obertura de la pista forestal adjacent la va trencar. Al voltant de l'edifici s'hi conserva un túnel que feia les funcions de ventilació. A la part alta del pou es troba una entrada principal, protegida per una reixa de ferro.

Per sobre del pou hi ha una gran bassa rectangular de 34,4 x 15,3 i 4 m de fons (uns 2.000 m³) que es nodria amb aigua de mina. Sota la bassa principal, hi ha una altra mina de 7,7 m de recorregut amb lloses de pedra al terra i canaleta lateral. Prop d'aquesta mina i en direcció nord, dues basses més. La vegetació amaga d'altres estructures relacionades on, decantada l'aigua necessària, es feien les barres de gel.

Història

Es conserva un document de la Cartoixa de Montalegre de Tiana, datat l'any 1718, que indica que el pou fou bastit entre els segles XVI i XVII. L'any 1740 passà a mans d'un ciutadà de Barcelona anomenat Elias.

Segons constava a l'arxiu parroquial de Sant Fost, per unes notes de mossèn Salvador Pibernat, el 9 de juny de 1631, va morir un carreter que transportava glaç a prop del Besòs, de nom Arnau Batalla. El carro va bolcar mentre el carreter dormia i morí a l'acte.

El pou de glaç pertanyia a la Cartoixa de Montalegre i un monjo d'aquest monestir escrivia l'any 1718: "També y tenim un pou de glaç que est any se'n a tret 1233 cargas, que era ple aventlo comensat de trauerer a 10 de juny y averlo acabat de trauerer a tants de Juliol. Constant les cargas del Juny 9 sous la carga, y les del 10 de Juliol a 10 sous. Se'n han tret 559 lliures, exceptuant 10 carregas que se'n tragué per nosaltres y quatre se'n da de limosna als Pares Caputxins de Barcelona. Est any se fa lo altre pou petit".

Bibliografia

DANTÍ, Jaume; CANTARELL, Cinta i CORNELLAS, Pere (2007). *Pous de glaç al Vallès Oriental*. Consell Comarcal del Vallès Oriental.

FONT PIQUERAS, Josep (2021). *Informe tècnic per la declaració del pou de glaç de Can Donadéu com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL)*. Ajuntament de Sant Fost de Campsentelles.

PÉREZ GÓMEZ, Xavier (2011). Plànol de Can Donadeu i Cabanyes, any 1777; dins *Campsentelles*, núm. 14. Centre d'Estudis Santfostencs-Amics de Cabanyes, pp. 33-41.

PORCEL i CARO, Enric; TARRAGÓ i MEDIALDEA, Jordi (2004). El pou de glaç de can Donadéu. Dins *Les mines d'aigua de la serralada de Marina*. Badalona: Grup d'espeleologia de Badalona, pp. 91-100.

PORCEL i CARO, Enric; TARRAGÓ i MEDIALDEA, Jordi (2004). El pou de glaç de can Donadéu. Dins *Campsentelles*, núm. 7, pp. 37-45.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[El pou de glaç de can Donadéu](#)

[Patrimoni de Sant Fost, volum 1 - Pou de Glaç de Can Donadéu](#)





